

«ҺӘР КЕШЕЛӘ КОЯШ. ТИК УҒА ЯКТЫРЫҒА МӨМКИНЛЕК БИРЕГЕЗ»

♦ Ижади олимпиада еңеүселәре менән осырашыға шағирзар килде.

Боронго Грецияның бөйөк философы Сократтың был һүзәрә М. Ахмулла исемдәге Башкорт дәүләт педагогия университетында ғәмәлгә ашырыла инде.

Нимә ул һәләт, талант? Балалар араһында ундайҙар күпмә?

«Кеше алтыны, көмөш менән дан тотмай. Үҙеңең таланты, ҫтаһлығы таныта уны».

Абдрахман ДЖАМИ,
фарсы-тажик шағиры.

«Һәләтлек – теге йәки был эшмәкәрлектә зур йәки бәләкәй уңышқа өлгәшкән таланттар тәҙмәһе».

Б. М. ТЕПЛОВ, ғалим- психолог.

«Бәтә балалар за һәләтле», « һәләтле балалар бик һирәк осырай- тигән ике фекер за бар . Уңайлы шарттар тыуығанда һәр сәләмәт баланы һәләтле итеп үстерергә була. Башкалар өсөн ул – уникаль күренеш, тег итибәр һәләтле балаларҙы эзләүе һәм һәләтләргә тейеш.

Д. Б. БОГОВЛЕНСКАЯ,
Н. С. ЛЕЙТЕС, һ.б.
ғалим-психологтар.

«Таланты үстерергә кәрәк!»

Талант беҙҙең осыра за һирәк нәмә түгел, шуға за таланты булуыҙан бигерәк ахыллы булыу мөһим. Айыҡ ахыл һәм эшһәйерлек талант булмауын компенсациялай. Иҫәрлек менән тормошгоҙҙо юкка сығарығыҙ за ихтимал.

Джордж БЕРНАРД ШОУ,
Ирландия драматургы, яҙыусы.

«Ныкшмал эшһәйерлек булмаһа таланттар за, ғенийҙар за юк».

Д. И. МЕНДЕЛЕЕВ, бөйөк рус ғалим- химиги.

«Таланты булғанды яҙмыш аяуһыҙлығы за һағалай, улар үз һәләтен үстерер, камиллаштырыр урыныға үҙәрен яратырыға, маһайырыға өйрәнә. Бындай кеше ахылын әкрәнләп юғалта, ялауға, күңелдә өйкәнгән бысраҡқа өйләнә».

Леонардо да ВИНЧИ, бөйөк италиян рәссамы, ғалим, уйлап табыусы, яҙыусы, рәссам.

«Ғүмере буйына таланттарын талафлагән, уның кәҙерен белмәгәндәр хахында күпмә тарих бөлөм! Йәшәрен көнәһәтһеҙлек, сағылған күпмә күҙе күрәһә һәр вахыт, кемдәр туйрайында иштәкәндә, нимәдәр бойюмға ашмағанда, булмағанда өстән генә: «Хөҙайым, ниндәй үкенеслә», – тип уйлалым.

А. ТОСС, яҙыусы.

«Талант – кешенең уңышқа өлгәшүендәге шарт»

«Һәр кеше таланты. Уның уңышқа өлгәшүендә таланты асылыуы, барыһы за үҙеңең һәләтен файҙаланырыға мөмкинлек булыуын тора. Һәр кешенең ғәмәлгә ашырылған мөмкинлөгә һәм талантын кулланыуы, үз һөнәрәндә өлгәреүе тормош сифатына ла йөгөнтө яһай, ихтисади үсәтте һәм демократик институттарҙың ныклығын да тәһмин итә».

РФ Президенты тарафынан рәс-ланған Йәш таланттарҙы табуу һәм үстереү дөйөм милли систе-маһы концепцияһынан.

«Бөйөк кеше үз заманы өсөн бөйөк йәмәғәт эштарә аткарыуға үзән уға ла һәләтле иткән үзәнсәлектәрә менән бөйөк».

Г. В. Плеханов, философ.

М. Ахмулла исемдәге БДПУ тәҡдим итә

Ғилими өлкәлә үҙәрәңең интел-лектуаль һәләтен, белем кимәлен һыһпал караға һәм үстерергә теле-гән мәктәп уҡыусыларына предмет буйынса һәм ижади олимпиадалар-ға катнашырыға тәҡдим итәбәз.

Университет «Ахмулла олимпиа-даһы» дистанцион олимпиадаһы әсендә 20 предмет буйынса һәм ижади олимпиада үткәрә. Рәсәйҙең дүрт вузы менән берлектә 8 пред-мет буйынса мәктәп уҡыусылары-ның төбөк- ара «Альфа» олимпиа-даһын уҙара. Асыҡ иштәкәр көнөндә мәктәптә тамамлагандар өсөн «Мин – профессионал» предмет олимпиадаһы ла бик үҙәнсәлекле. Олимпиадалар 2 – 11-се кластар өсөн дә ойшоторула. Еңеүселәргә һәм призерҙарға дипломдар тапшырыла, университетка уқырыға ингәндә предмет буйынса БДИ балдарына өстәмә балдар кушыла, катнашыусыларға сертификаттар тапшырыла.

Балалар үҙәрәңең һәләтен конкурстар за һыйнай ала. Иыл дауа-мында уқыу йорто 30-ға ахын кон-курс үткәрә. Бөйгөлә 4 – 11-се класс уҡыусылары катнаша. Еңеүселәр дипломдар, катнашыусылар серти-фикаттар менән бүләкләнә.

Дистанцион предмет мәктәптә дәрәстәрәндә уҡыусылар ғалимдар өтәксәлөгәндә белем тәрәһәйтә. Был уқыуҙар олимпиада, конкур-стар еңеүселәре һәм мәктәп өтәксә-лөгә тәҡдим иткән уҡыусылар өсөн уҙғарыла. 5 – 11-се класс уқы-усыларының эзләнеү һәм проект эштарә «Уңыш» дистанцион мәктәп академияһы сиктәрәндә ойшоторула. Эштарә ике этапта үтә. Беренсе этапта уҡыусылар ғилими консультант өтәксәлөгәндә тикше-ренеүҙәр үткәрә һәм конкурста тат-

♦ Дистанцион предмет мәктәптә дәрәстәрәндә уқыусылар ғалимдар өтәксәлөгәндә белем тәрәһәйтә.

♦ Ижади олимпиадаларға катнашып еңеүсе булғандарҙың күптерә БДПУ-ға уқырыға инә.

♦ Башкорт филологияһы факультеты деканы Луиза Самситова олимпиада еңеүселәренә бүләктәр тапшыра.

наша. Икенсе этапта улар үҙәрә-нең ғилими эшен фәнни-ғәмәли кон-ференцияла яқлай. Иң ахышы эштар ғилими-тикшеренеү хөзмәттәрә йыйынтығында басыла.

Үтә ла өҙөм уқыусылар айырым предмет һәм ижади йүнәлештәр буйынса көндөзгә бер арналыҡ мәк-тәп эшәндә катнаша ала. Заездар «Сәлих» социаль-мәғариф үзәге базаһында үтә. Бында уларға тук-лану, йәшәү, ял итеү өсөн барлык шарттар за бар. Түләүле сменалар за үткәрергә мөһкин.

Физик-техник мәктәп кызыклы техник идеялар булған мәктәп уқыусыларына юғары технологик хөрәмәлдәрға уларҙың хыялын тормошқа ашырып караға, ғилими-тикшеренеү эштарә менән шөгәл-ләнәргә, 3d ижад, роботехника, математика, физика, астрономия йүнәлештәрә буйынса ижади про-екттарҙы башкарыу мөмкинлөгә бира. «SMART» IT-клубы бар.

Университет мәғариф идаралық-тары, мәғариф үчрәждәһиеләри, педагогик хөзмәткәрҙәргә һәләтле балалар менән эшләгәндә психоло-гия- педагогика эшәндә, ата-әсәләр-гә балалар тәрбиәләгәндә консуль-тация яҙымы күрһәтә. Үткәрелгән саралар һөҙмәттәрә буйынса

еңеүселәр «Интеллект. Ижад. Уңыш» олимпиадаһы еңеүселәре тантаналына сахырыла һәм дипло-мдар, хыммәтле бүләктәр менән билдәленә. Еңеүселәр беҙҙең менән артабан да хөзмәттәшлек итән өсөн, М. Ахмулла исемдәге БДПУ-ның һәләтле балалар банкы исемлегенә индерелә. Иң өҙмә-дәр, олимпиада, конкурстар еңеү-селәре вуздың «Киләсәктә тәһгәндә» мизалы менән бүләкләнә. Быштыр биш мәктәп уқыусылары был һәрәдәгә лайыҡ булды. Сараларға катнашыу мәктәп уқыусылары өсөн булай (түләүле заездарҙан тыш). Саралар «Урал» мөрхәмәт фонды һәм башка бағыусылар иҫрәбенә финанслаһа.

М. Ахмулла исемдәге Башкорт дәүләт педагогия университетында балаларҙың һәләтен үстереү өлкәһәндә 29 кафедра, Уқыусылар-ҙың һәләттәрә үстереү үзәге, «Сәлих» социаль-мәғариф үзәге эшлай. Сараларға йыл һайын Ра-сәйҙең унлаған төбөгәнән 20 мең-дан ашыу бала катнаша.

Быларҙың барыһы хахында ла һөз әнтәкәһә:
<http://distolimp.bspu.ru>, olimp-alfa.ru, prosper.bspu.ru сайттары-нда таныша алаһығыҙ.

♦ Балалар тәхрибе үткәрә.

♦ Әзәби ижад менән шөгәлләнгән һәләтле балалар «Тамыр» студияһы тапшыруында.